

Livsglede

MOMENTUM*nytt*

MOMENTUM NYTT 4/2001
MOMENTUM
FORENINGEN FOR ARM- OG
BENPROTESEBRUKERE

MOMENTUMnytt nr. 4/2001

Utgiver: MOMENTUM,
Grinistubben 6, 1359 Eiksmarka.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout og sats: Anita Baastad
Trykk: Wisa Grafisk as

Styret:
Leder: Nils-Odd Tønnevold
tlf.: 22 44 87 97
E-post nils@connectum.no
fax: 22 44 33 19

Nestleder: Helge Borgevad
tlf.: 32 85 64 26
E-post helge.borgevad@c2i.net

Redaktør:
Anita Baastad
tlf.: 67 14 79 42
E-post abaastad@online.no

Styremedlem: Kristin Lesser
tlf.: 22 28 01 97
E-post kristin.less@eterra.no

Styremedlem: Geir Liang
tlf.: 72 83 47 47
E-post liangdoc@senswave.com

Styremedlem: Tor Dalsheim
tlf.: 61 29 56 29
E-post tor.dal@frisurf.no

Styremedlem: Svein Resell
tlf.: 92 29 42 88
E-post svein.resell@intercomp.no

Internett:
<http://www.momentum.no>

Årskontingent:
- Hovedmedlemskap for protesebrukere kr. 200.-
- Støttemedlemskap for pårørende og fagfolk kr. 100.-
- Støttemedlemskap bedrift kr. 400.-
Gaver mottas med takk!

Annonser: Vennligst kontakt
Nils-Odd Tønnevold på tlf. 22 44 87 97
eller fax 22 44 33 19 for nærmere informasjon.

Bankforbindelse:
Den norske Bank ASA
Kontonummer: 0530.06.69788

Nils-Odd Tønnevold
Leder

Anita Baastad
Redaktør

Kjære Leser

”Foreningen for benløse fugler” som vi noen ganger spøkefullt kaller oss har blitt fem år. Mye positivt har skjedd i MOMENTUM i løpet av denne tiden. Mange arrangementer har gått av stabelen, mange prosjekter har blitt gjennomført, mange gode kontakter med andre brukere, pårørende og involvert helsepersonell har blitt knyttet, men først og fremst opplever vi at mange opplever at de har blitt inspirert og oppmuntret av våre gledesspredende initiativ.

Vi har kommet godt i gang og har passert mange milepæler. Jubileumsåret har på mange måter vært milepælen over alle milepæler med LIVSGLEDE som overskrift. Selve jubileumsfeiringen ble kombinert med en oppfordring til å være noe for andre gjennom Likemannsseminar på Spidsbergseter 9-11. november. Som seg hør og bør ble en bedre jubileumsmiddag fortært, full av glitrende taler og morsomme replikker.

Etter mye arbeid med å utarbeide en likemannsbrosjyre så ”MOMENTUMs lille gule”, LIVSGLEDE-brosjyren dagens lys i sommer. Takket være fotograf Dag E. Thorenfeldt og reklameguruene Rune Storkaas og Gisle Bakkalia fra Leo Burnett (nå New Deal) har vi fått en fantastisk gøy, sterk, grensesprengende og fremfor alt inspirerende og oppmuntrende brosjyre som har fått mange til å dra på smilebåndet.

Høydepunktet i MOMENTUMs fem årige historie var 4. oktober i år. Da åpnet ingen ringere enn HKH Prinsesse Märtha Louise vår fotoutstilling LIVSGLEDE sammen med helseminister Tore Tønne, Rikshospitaldirektør Åge Danielsen, leder av Den Norske Frimurerorden Magne Nygaard, Nils-Odd Tønnevold og flere hundre tilhørere. Det var en utrolig positiv opplevelse og den vakte stor oppsikt i TV og landets aviser.

Mer om LIVSGLEDE-utstillingen og mye annet interessant lesestoff finner du i dette bladet.

Behold ikke dette bladet for deg selv etter du har lest det. Lån eller gi det bort til et medmenneske som kan trenge det. På den måten kan du være med å spre LIVSGLEDE.

Gledelig jul og godt nytt år!

Aktuelle tema & reportasjer

Forskningstorget 2001	s. 4-5
Dennis og Todd, mennene bak ”Running Clinic”	s. 6
Likemannsseminar og Førjulsweekend	s. 8-9
MOMENTUM fyller 5 år!!!!	s. 10-11
Lansering av Likemannsbrosjyren	s. 14
Åpningsseremonien	s. 15
Den elleville utstillingen ”Livsglede”	s. 16-17
Anja og Prinsessen	s. 18
REHABILITATION CONFERENCE 2001, London	s. 20
Leangkollen 2001	s. 20
PROTESENYHETER	s. 21
Eventyret om Sophies Minde	s. 24-25
Verkstedet i Trondheimsvn. 132	s. 26
Samarbeid med andre institusjoner	s. 27

Faste spalter

Leserne har ordet	s. 22
ENGLISH SUMMARY	s. 31

Thermoliner™

god rotationskontroll
formbar gel hylsa
med/ utan fäste
tyg yttersida

erimed

erimed international Box 5028, 141 05 Huddinge
Tel 08- 449 56 50, Fax 08- 646 47 67
info@erimed.se

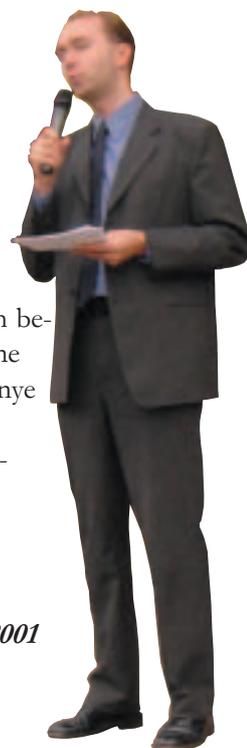
Forskningstorget 2001

21. og 22. september

Med høy røst forkynte Trond Giske: "Vi må sette pris på våre forskere. Bla. derfor har regjeringen bestemt å opprette en ny internasjonal forskningspris i matematikk til minne om Norges store matematiker, Nils Henrik Abel. Vi har satt av 200 millioner kroner på et fond som skal gå til en årlig pris til fremragende matematisk forskning. Internasjonale tidsskrifter kaller den allerede matematikkens Nobelpris. Med denne nye prisen vil matematikk-

faget endelig få en pris på et høyt internasjonalt nivå – og matematikerne noe å strekke seg etter. Den skal altså skape blest om faget å gi inspirasjon til alle som jobber med det. Og spesielt kanskje kan prisen fungere til å inspirere ungdom. Henrik Abel var bare 26 år da han døde, men han har satt store spor etter seg i internasjonal forskning. Jeg håper forskningsdagene gir Norges forskere muligheter til å inspirere de unge – at de klarer å provosere oss. Jeg

er sikker på at alle som besøker forsknings dagene vil sitte igjen med helt nye tanker og ideer. Jeg ønsker hele forskningstorget til lykke med Nordens største Forskningsfestival og erklærer hermed **Forskningsdagene 2001** for åpnet".

Ortopediingeniørutdanningens bod

Vibeke Lindland og Jarle Aga på bildet til venstre var så elskverdige at de sendte meg beskjed om begivenhetene som skulle finne sted 21. og 22. september. Det er jeg svært glad for.

De ga en interessant innføring om temaet trykkmålingsutstyr og anskueliggjorde på en ypperlig måte hvor nyttig dette verktøyet er ved fremstilling av ortopediske hjelpemidler.

Publikum hadde anledning til å prøve seg på kontroll av "armmuskulatur" De ulike armkomponentene på bildet nederst til høyre. Vibeke Lindland fester en "sak" på overarmen til mann - og vips - ved å spenne musklene får mannen hånden på bordet til å åpne seg. Man skal være meget forsiktig med kreftene da håndgrepet kan bli utrolig kraftig.

Bildene på neste side illustrerer stemningen på Forskningstorget. Universitetsplassen var en opplevelse av det helt store.

Det var inni å si på korets sangstole.

Hanne, bidragsutøver, forbereder seg

Det gjør Storbandet også

Vertskap for årets arrangement var Høgskolen i Oslo

Formålet med begivenheten var å få forskningen ut til folket. Og det må man si at arrangørene virkelig lykkedes i. På Universitetsplassen var det et yrende, spennende og mangfoldig folkeliv. Det minnet faktisk om en folkfest. Folk i alle aldre syntes å glede seg stort over alt det spennende som foregikk. Storbandet og sangkoret med den gode maskoten satte en ekstra spiss på det hele. Og den bliffie lørdagen gjorde atmosfæren helt spesiell.

Universitets Aula

Kjell Johnnes galleri

1. Dette vesste du ikke om kroppen?
2. Når barn blir opsk?
3. Øyne mot verdensrommet?
4. Fem milliarder Stole på baseenør?
5. Kan vi forstå verden?
6. Biologiologi?
7. Hydrat
8. Russis, with love
9. Et har av muligheter?
10. Vi du på Space Camp?
11. Er du en trygleringør?
12. Det iser alltid en engeler bak?
13. Alle kan lære
14. Pasienter - snas og med?
15. Vet du hvem du er?
16. Hvordan få varme fra storn?
17. Aksurat passe annerendes?
18. Nå selur vi deg også?
19. Science Circus
20. Planzantit
21. Tonguiverstole?

Treningskurs for amputerte

Dennis Oehler og Todd Schaffhauser, gutta bak "Running Clinic", senere "Fitness for Everyone" ledet treningskurset på Ullevål Stadion 9. november. På programmet stod:

- Samarbeid med ort. ing. & fysioterapeut
 - Treningsteknikk
 - Gangtrening
 - Løpetrening
- Applaus til gutta for et fantastisk initiativ!**

"The Running Boys" - nå også på Merkur - og hvorfor skulle de ikke det?

Gjenkjennelsens glede

Det gjorde godt å se Dennis og Todd igjen. De to "løpehestene" ga mange medlemmer nytt livsmot da de synliggjorde i april 1997 at det er mulig å løpe selv om bena er kunstige. Den gang var jeg til stede på begivenheten fra begynnelsen til slutt. Dessverre måtte jeg gå før

Løpeseminaret satte i gang for alvor. Men en god prat fikk jeg med "gutta" og beskjed om å kontakte dem. I neste MOMENTUMnytt kan medlemmene forhåpentligvis få med seg noen øvelser – slike som "Wall-sits", "Wall-ups" og "Steps-ups". Alle øvelser som inngår i programmet.

I denne "sterkt amputerte" beretning om Treningskurs for amputerte 9. november 2001 lar jeg Dennis og Todd få de siste ord.

Dennis:

"Hvis man setter seg mål og oppriktig ønsker å gjøre sitt beste, da kan en person utrette det store her i livet."

Todd:

"Å vinne er når vi forsøker."

Anita Baastad

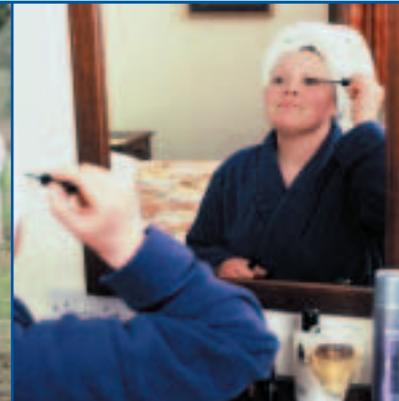
Deltakerne på treningskurset besto av fysioterapeuter, ortopedingeniører, levradorer og protesebrukere

U ä y

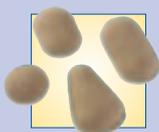

Alpha SPIRIT Liner

Ny Alpha® p L och c o l,
(l) ä d d m d y om
möjl ö m ä d d o .
Nä l och l ä d ll mm m d
Alpha® d o fä pp å ö lä
c m lö .

- Flexibelt och mjukt material som ger en god komfort och "öppnar" och "stöd" på den läskade foten.
- Nytt material som är tillgängligt för alla typer av fotstulpar och skor. Detta gör att du kan använda den i alla typer av skor.
- Enkelt och hållbart material som är lätt att rengöra och underhålla.

ALPHA® SOCKET PADS

Avlastar prominenser eller känsliga områden i hylsan med bibehållen totalkontakt. Finns i fyra modeller.

ALPHA® GEL CUPS

3mm extra gel distalt på den kvarvarande stumpan ger extra tjocklek till din liner. Finns i fyra storlekar

ORTHOEUROPE

ORTHOEUROPE AB

I samarbete med

OHIO WILLOW WOOD

Spidsbergseter 2001

Weekenden 9-11. november var åstedet Ringebufjellet, nærmere bestemt Gudbrandsdal Hotell Spidsbergseter. Her fant årets førjulsweekend, likemannsseminar og feiring av MOMENTUMs femårs jubileum sted. En interessant, spennende og svært hyggelig opplevelse som var over altfor fort!

Vårt langstrakte land var godt representert på Spidsbergseter. Fra Stokmarknes i nord, Kristiansand i syd, Bergen i vest og Elverum i øst kom deltakerne for å lære mer om likemannsrollen. Ønsket om å hjelpe nyskadede og pårørende gjennom en tung tid var drivkraften.

Store deler av weekenden gikk med til seminar og vi ble inndelt i grupper for å diskutere forskjellige

tema som er vesentlige i forhold til likemannsrollen. Arbeidet vekslet mellom gruppearbeid og samling i plenum, en arbeidsform som slo godt an. I mindre grupper er det lettere å bli kjent, det er lettere å åpne seg og fordype seg. Utveksling av erfaringer gruppene imellom og konklusjoner ble gjort i plenum. Programmet ble imidlertid ganske tett og det viste seg raskt nødvendig å utpeke ledere for gruppene for å få mer ut av hvert av teamene.

Nils-Odd Tønnevold, MOMENTUMs styreleder, åpnet seminaret med å sitere Bjørnstjerne Bjørnson: ”Seier loves den som styrke tar av nederlag”. Denne innstillingen gikk som en rød tråd gjennom hele seminaret.

Man kom frem til at det er viktig for en likemann å være ydmyk, varsom og positiv for å vekke tillit. For å få til en god dialog bør man i tillegg være en god lytter, varsom i

Ordstyrer Nils-Odd noterer ned gruppene A,B og C sine konklusjoner på utvekslingen av erfaringer i gruppearbeidet

Her følges det våkent med!

Nils-Odd Tønnevold veksler noen ord med Gerd og Jan Brekke i en av "minipausene"

Medlemsansvarlig Anne Kristin Djuve og nestleder Helge Borgevad i en av de få stille stunder denne førjulsweekenden

"Minimessen" står ort.ing. Jørn Kvamme, ORTO PRO AS, Bergen for. Medlemmene Jan Simensen, Jan Søberg og styremedlem Kristin Lesser

bruk av eksempler, ha god tid og være tålmodig. Det ble understreket at likemannsrollen i hovedsak går ut på å være et medmenneske med noenlunde lik erfaringsbakgrunn som amputert/protesebruker. Spørsmål av medisinsk, helsefaglig og juridisk art osv. ligger utenfor og bør henvises til relevant fagpersonell. Grenser må også trekkes opp i forhold til tidsbruk for å unngå at trengende tar kontakt "til alle døgnets tider" og stiller urimelige krav. Det var bred enighet om at evt. retningslinjer for likemannsarbeid må inneholde en taushetserklæring. For øvrig ble pårørendes rolle i likemannsarbeidet, både som bi-

dragsyter og mottaker av likemannshjelp, viet stor oppmerksomhet. En annen sak er at kontakten med sykehus og opptreningscentre på lokalt plan rundt om i landet bør rustes opp.

Jørn Kvamme fra leverandørfirmaet Ortopro viste en video om protesefoten Genesis II som var både opplysende og imponerende. Genesisfoten rettet seg godt til underlaget brukerne gikk på, det være seg en asfaltert gate, en skrånende gressbakke eller ujevnt terreng. Videoen viste blant annet en søt liten pike som gikk veldig naturlig med to Genesis-føtter.

Jørn hadde også montert en stand hvor han viste frem de forskjellige protesekomponentene han forhandler. Et godt bidrag til økt opplysning om tilbudet som er tilgjengelig for protesebrukere.

Jubileumsmiddagen var av det svært hyggelig slaget. Deilig mat, godt selskap, flotte taler og dans ut i de små timer utgjorde en verdig avslutning på lørdagen.

Nils-Odd Tønnevold

!De tre "Gratiene" Eva Ege, Anita Baastad og Liv Sostuen kapret seg "Lillegutt" Geir Knudsen da de skulle smile pent til fotograf Helge Borgevad

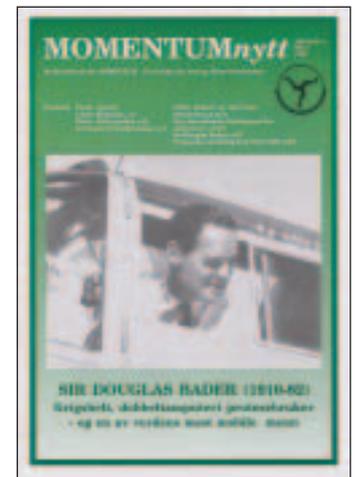
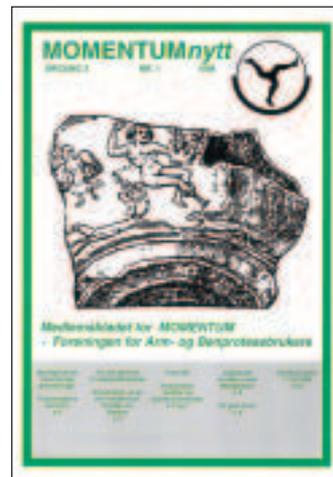

Sjarmetrollet Christian stakk av gårde med mandelen i risengrynsgrøten

Hvorfor så sjø lille Ingunn?

MOMENTUM

Hva har skjedd i løpet av disse fem årene?

Tidlig i 1996 tok Inger Groven, Trond Helland og Lars Torp initiativet til å starte en interesse-

forening for amputerte. De gav den arbeidstittelen KFA (Koalisjonen for Amputerte) og fikk i løpet av våren 1996 vervet 20 hoved- og 8 støttemedlemmer. I en kort periode het foreningen LFA (Landsforeningen for amputerte) før man i september 1997 skiftet navn til MOMENTUM – Foreningen for Arm- og Benprotesebukere.

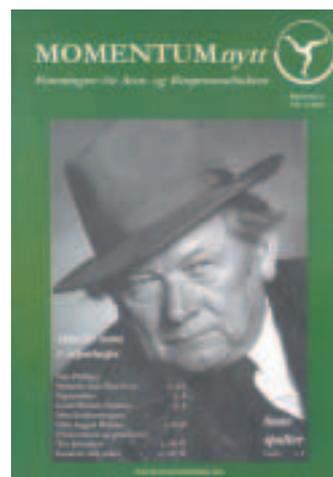
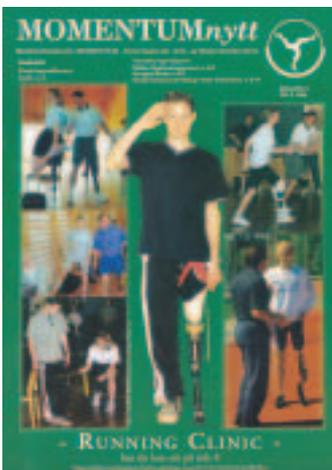
Foruten medlemsmøter med relevante temaer som ”fantomsmerter”, ”utseende versus funksjon”, ”hylse og

hylsetilpasning”, ”trygde-rettigheter” og ”livskvalitet” har vi også hatt sosiale sammenkomster som julebord, grillkvelder og weekendsamlinger.

MOMENTUMs første gjesteforeleser var Professor dr. juris Asbjørn Kjønstad. Han ga deltakerne nyttig kunnskap om trygde-rettigheter. Psykolog Oddbjørn Sandvik geleidet deltakerne gjennom det meget følelsesladede temaet ”Aksept av sitt nye jeg”. Cato Zahl Pedersen klarte å overbevise oss

om at ”begrensningene finnes kun i egen forestilling”.

Psykolog og forsker Gunnar Rosén og overlege Per J. Lerud har brukt dyrebar tid på å informere om fantomsmerter og amputasjonsteknikk for at fremtidige protesebrukere skal få en bedre hverdag og for at man skal redusere/lindre fantomsmerter hos dem som har det, og i denne lille ”mimrestunden” skal heller ikke protesebransjen glemmes. Mange ortopediingeniører og teknikere samt en rekke andre fagfolk har etter hvert funnet et

fyller 5 år!!!!!!

fagforum i MOMENTUM og lagt for dagen stor entusiasme og stilt opp i mange sammenhenger.

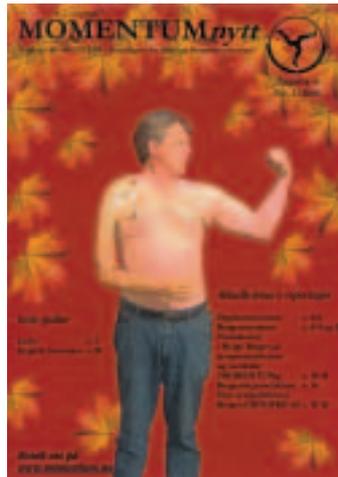
Leverandørene fortjener også ros. De har trodd på vårt arbeid og informert velvillig om sine produkter slik at vi har fått lære mer. Økonomisk har de også betydd mye. TUSEN TAKK TIL ALLE.

Svært ofte får vi positive tilbakemeldinger. Vi tillater oss å tolke det dit hen at vi så langt har gjort nytte for oss og at noen setter pris på det arbeidet

MOMENTUM gjør. Vi har spredd informasjon om proteser og alt til faget henhørende over det ganske land gjennom MOMENTUMnytt. Der- nest, og enda viktigere, har vi gitt mange mennesker nytt håp. 4. oktober åpnet H.K.H. prinsesse Märtha Louise på Rikshospitalet utstillingen – "LIVSGLEDE" – som er bildene tatt i forbindelse med MOMENTUMs likemannsbrosjyre. Bildene er grensesprengende og ble særdeles vel mottatt av publikum.

Galgenhumor hjelper oss til å overleve mot alle odds og le av oss selv. Cato Zahl Pedersen fortalte en gang med en stor porsjon selvironi følgende historie under et foredrag med tittelen fra "sykeseng til sydpolen": "Der ute i isødet – hva ville være en verre tålmodighetsprøve enn den uendelige skituren på 1400 kilometer? - Jo, en bærtur med Arne Husvæg (tidl. generalsekretær i Norges Blindeforbund), Finn Carling (forfatter og cerebralparetiker) og meg. Med Arne foran for å finne bærene, Cato til å

plukke med sin nette klo og putte dem i koppen og Finn til å holde den med sine spasmebevegelser, det ville blitt et begredelig resultat."

Vi ønsker dere alle

En

riktig

God Jul!

Tlf.: 55 20 64 60, Faks.: 55 20 64 61

Adresse: Møllendalsvn. 1, 5009 Bergen

E-mail: drevelin@drevelin.no

**Atterås
Ortopediteknikk as**

Ortopediteknisk Institutt

Tlf.: 55 27 11 00, Faks.: 55 27 10 99

Adresse: Fjøsangervn. 215, 5073 Bergen

E-mail: atter@online.no

Vi ønsker alle medlemmer

av Momentum en

riktig God Jul

og et Godt Nyttår.

OCH

OCH ortopedi AS

www.och.no

**Vi ønsker alle leserne
en God Jul
og et Godt Nytt År!**

Oslo	Fredrikstad	Lillehammer	Porsgrunn	Ålesund
23 28 82 00	69 30 17 70	61 25 93 55	35 56 15 50	70 10 06 70

BUSKETILV TERNISIK
ORTOPEDI AS

Vi driver senter for Ortopediske hjelpemidler i Vinkelveien 2, Drammen

Vi leverer:

- Protoser
- Korsetter
- Ortopediske sko
- Løpsinnlegg
- Ortoser
- Fotsenger
- Såler

På samme adresse finner du Ortopediklinikken AS med
spesialister i generell og ortopedisk kirurgi

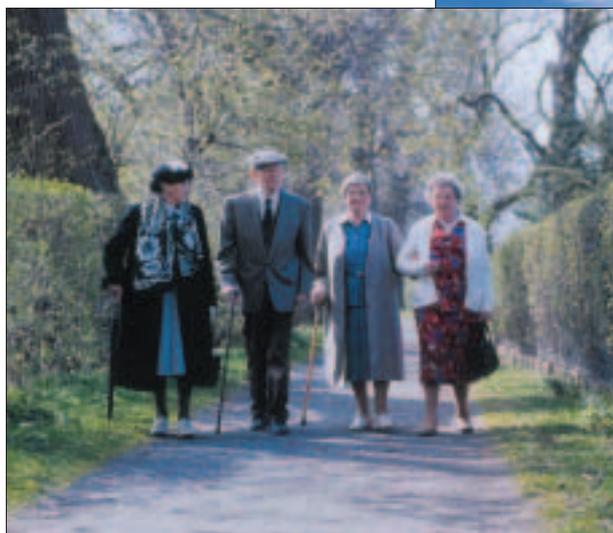
Vinkelveien 2 • Postboks 3568, 3007 Drammen • Telefon 32 80 93 93 • Fax 32 80 93 94

**God Jul
ønskes alle
leserne**

1G6 Kosmetisk lettvektsfot

Nyhet!

Lettvektsfot med tiltalende utseende for brukere med laft aktivitetsnivå (Geriatrikere)

- Vekt på fot: ca 350g
- Glatt UV-bestendig PU-skum med tær
- For brukervekt: inntil 75 kg
- Størrelse: 24-27 cm
- Helhøyde: 10 mm (Brukbar mellom 5-25 mm)

QUALITY FOR LIFE

Lansering av Likemannsbrosjyren

Det var utrolig gledelig at så mange fant veien til åpningen av Likemannskampanjen! Og hvilket presseoppbud! Aftenposten, VG, Dagbladet, Dagsavisen, Adresseavisen, Asker og Bærum Budstikke, Haugesunds Avis, Varden, Stavanger Aftenblad, Nordlys, og Fædrelandsvennen dekket åpningen. NRK TV var der også.

Foto Joseph Brunton

Styremedlem Kristin Lesser ønsker Solfrid Såkvitne, mammaen til 6-årige Anja Såkvitne, og Anja velkommen. Anja har vært protesebruker i fire år.

Før åpningen

Lille Anja venter spent på prinsessen. I flere uker har hun gledet seg til å få hilse på henne og overrekke henne blomster og nå er det like før! Det gjør godt å snakke med Nils-Odd. Han er like spent som henne.

Prinsessen gjør entré

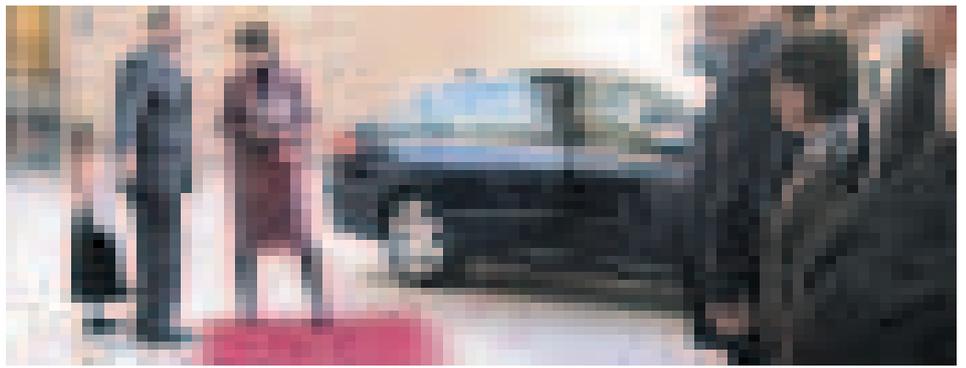

Foto Tore Guriby

Endelig! Prinsessen er kommet og det gikk greit å gi henne blomstene. Så bar det i vei bortover den røde løperen hvor brosjyremodeller, MOMENTUMstyret og andre "celebriteter" spent

ventet i den andre enden på HKH Prinsesse Märtha Louises faste håndtrykk og oppriktige smil før det bar inn til storhallen og åpningsseremoni.

Bildet t.v.: Dag Thorenfeldt og Gisle Bakkalia (gjent), HKH Prinsesse Märtha Louise, Rune Storakaas (reklamemannen bak brosjyren), nestleder i MOMENTUM Helge Borgevad og Anita Baastad, redaktør av MOMENTUMnytt

Publikum begynner å samle seg for å delta på åpningsseremonien

Foto Joseph Brunton

Åpningsseremonien

Fem meget taleføre, hvorav fire menn og en prinsesse sa mange kloke ord og ga oppriktige lykkeønskninger til MOMENTUM og utstillingen "Livsglede". Fra britiske Limbless Association kom telegram med gratulasjon til Nils-Odd Tønnevoll og MOMENTUM for engasjement og ideen til utstillingen Livsglede og brosjyren med samme tittel. Under følger utdrag fra talene.

Oppriktige ord

Stolt over at den flotte sykehushallen var rammen omkring utstillingen og det tiltaket den sprang ut av, ønsket **Rikshospitalets Direktør Åge Danielsen** hjertelig velkommen og lykke til videre med MOMENTUMs spredning av LIVSGLEDE.

Helseminister Tore Tønne trakk frem viktigheten av humor, livsglede og likemannsarbeid. Han gratulerte MOMENTUM med arbeidet og ønsket foreningen lykke til med det videre arbeid. Videre poengterte Helseministeren at aktiv brukermedvirkning er svært viktig.

Styreleder Nils-Odd Tønnevoll forklarte at målet med initiativet er å spre LIVSGLEDE og oppmuntre de som har bearbeidet sin situasjon til å stille opp for nyskadde. Den Livsbejaende Likemannsbrosjyren og dagens utstilling ble til takket være kunstnerisk og kreativ innsats fra Dag Thorenfeldt, Gisle Bakkalia, Rune Storakaas, Kristin Enersen og kolleger fra Leo Burnett Gruppen, mediahjelp fra Woldsdal & Partnere og gavmildheten til Den Norske Frimurerorden og IT-selskapet Eterra og ikke å forglemme modellene som stilte opp for fotografen. Nils-Odd takket også direktør Danielsen og Rikshospitalet, Restaurant Bølgen & Moi, Helseminister Tore Tønne og leder av Den Norske

Fra v. Direktør Åge Danielsen, Helseminister Tore Tønne, Stormester Magne Nygaard, Hennes Kongelige Høybet Prinsesse Märtha Louise og MOMENTUMs Styreleder Nils-Odd Tønnevoll

Foto Helge Borgestad

Frimurerorden Magne Nygaard og spesielt HKH Prinsesse Märtha Louise for deres deltakelse og bidrag.

Stormester Magne Nygaard

fremholdt at frimureri dreier seg om å mure inne negative egenskaper og utvikle de gode kvaliteter vi alle er utstyrt med og sørge for at dette fører til praktisk handling i dagliglivet. Det er snakk om et forpliktende medmenneskelig ansvar og frimurerordenen ser seg derfor om for å oppspore noen som trenger støtte.

Nygaard uttalte at det var inspirerende og utfordrende å konstatere de positive resultater likemannsarbeidet til MOMENTUM representerer blant brukere av ben- og armproteser.

HKH Prinsesse Märtha Louise sa i sin hilsen at "Livsglede og livsutfoldelse er viktig i alle menneskers liv. Det er

noe som kommer innenfra og som ofte er uavhengig av ytre omstendigheter. Noen mennesker har fått hardere medfart i livet enn de fleste, men smiler likevel. Jeg tror det kan bli vanskelig ikke å bli beveget av de sterke og grensesprengende bildene."

Før Prinsessen erklærte utstillingen for åpnet siterte hun sin bestemor: "Det er ikke hvordan man har det, men hvordan man tar det som er avgjørende for det enkelte menneskets livskvalitet."

Prinsessen viste at hun var glad over å få være til stede på utstillingen og håpet at bildene ville bli til inspirasjon og muntrasjon for alle som fikk gleden av å oppleve dem.

Mer om utstillingen på neste side

Publikum sto som sild i tonne under åpningsseremonien i Rikshospitalets store ball.

Den elleville utstill

“Tigerspranget” til Cato Zahl Pedersen imponerer både HKH Prinsesse Märtha Louise og MOMENTUMs redaktør, Anita Baastad

Bildene av fotografen
Rikshospitalets vegger og
rett hjem. De sterke og g
avstedkom mye munter
kommentarer. De 300 med
 (“Momentums lille gule”
solen. Åpningen v

Foto Tore Guriby

Prinsessen er imponerende godt inne i saken. Hun tok seg god tid og stilte mange interessante spørsmål mens hun gikk rundt og så på bildene.

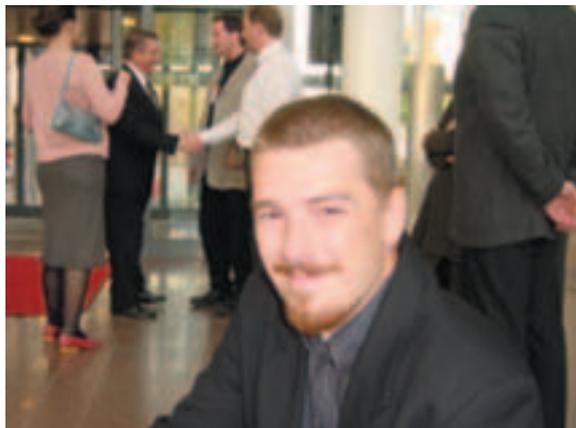

*Tre protesebrukere, alle med et svært avslappet j
Lesser, Tor Dalsheim og Cato Zahl Pedersen*

F.v. ortopedingeniørene Kjetil Atterås, Sverre J. Olsvik (styreleder NOIF) og Tomm Kristensen

Ortopeditekniker Joseph Brunton (styreleder NOTF)

*Nestleder Helge Borgevad i MOM
Helseminister Tore Tønne*

ingen “Livsglede”

Dag E. Thorenfeldt på
i Livsgledebrosjyren gikk
rensesprengende bildene
het, mange spørsmål og
bragte Livsgledebrosjyrene
) forsvant som dugg for
var en stor suksess.

Foto Vidar Aljarnes

Stemningen bare steg og steg ettersom de prominente tilskuerne passerte, ble stående å kommentere for så og gå til neste Livsbejaende bilde

Foto Vidar Aljarnes

forhold til handikappet sitt. Fra v. Kristin

Man klarte rett og slett ikke la være å bli i godt humor under åpningen - sjelden har man sett Prinsessen og Helseministeren fotografert i et så befriende “latterkikk”

MOMENTUM i hyggelig prat med

Ortopeditekniker Per Bjørge med kona Gro

Nils-Odd Tønnevold i prat med ortopedingeniørene fra v. Sverre J. Olsvik, Rune Nilsen og Anders Holter

Anja og Prinsessen

I sin fineste stas hadde Anja småtrippet fram og tilbake på den røde løperen i påvente av prinsessen. Og da prinsessen endelig kom - ja da gikk alt så altfor fort. Programmet måtte holdes. Men da "Festen" var over ordnet det seg heldigvis med et aldri så lite nytt "prinsesse-møte" - en med protese og en uten. Vakre er de begge to.

Anja og HKH Prinsesse Märtha Louise fant tonen

Anja Såkvitne er 6 år og bor i Odda. Torsdag 4. oktober 2001 er nok hennes livsopplevelse til nå. Det var den dagen hun fløy til Sandefjord og kjørte bil derfra til Hotel Grand i Oslo hvor hun, storebror, mamma og mormor skulle være et døgn. Alt sammen fordi hun skulle gi Hennes Kongelige Høyhet Prinsesse Märtha Louise blomster under åpningen av utstillingen "Livsglede".

Anja mistet det ene benet sitt i en ulykke da hun var to år gammel. Men det hindrer henne ikke i å gjøre det de aller fleste barn gjør. Hun springer og går lange turer. Hun tenker nesten aldri på at hun har en protese - bortsett fra de fire til fem gangene i året hun må skifte

den fordi hun vokser så fort. Da hender det at protesen ikke passer med en gang. Det synes hun er dumt. Men sånn er det bare. Når hun er "utvokst" vil hun slippe det tullet.

Anja syntes det var ordentlig kjekt å gi Prinsesse Märtha Louise de fine blomstene. Og så fikk hun et fint kompliment av Prinsessen som sa til henne: "Så fin du er Anja".

Ikke sant de er fine? Både blomstene og prinsessene. Begge jentene utstråler livsglede

Kilde: Haugesund Avis ved Vidar Alfarnes

God Jul
&
Gott Nytt År!

INLEVELSE

ENGAGEMANG

RESULTAT

CENTRI

Aktuelle konferanser - ute og hjemme

REHABILITATION CONFERENCE 2001, LONDON

Limbless Association (LA), vår britiske søsterforening, satte bedre kvalitet innen amputasjonsrehabiliteringen på dagsorden under sin årlige rehabiliteringskonferanse som gikk av stabelen mandag 1. oktober 2001 i London.

De drøyt 90 deltakerne - protesebrukere, pårørende, leverandører og involvert helsepersonell - fylte salen til trengsel og engasjerte seg sterkt i debatten. Ortopedisk kirurg ved Aker Sykehus, overlege Per J. Lerud og styreleder Nils-Odd Tønnevoll var også til stede som spesielt inviterte gjester av LA.

Innkjøpsansvarlig for det britiske trygdeverket, Duncan Eaton, forklarte hvilke kriterier som legges til grunn ved innkjøp av ortopediske hjelpemidler. Han poengterte at funksjonalitet, kvalitet og leveransedyktighet ble tillagt avgjø-

rende vekt. Dernest var det viktig å få maksimal valuta for pengene for å få strukket de stramme budsjettene så langt som mulig. I denne sammenheng sa Eaton at overgangen til 10 års kontrakter med de ortopediske verkstedene var av stor betydning. Dette gav forutsigbarhet og lavere priser ved at både leverandører og trygdeverk kunne planlegge på lang sikt.

Blant de mange temaene som ble tatt opp, ble **hofteamputasjon og rehabilitering** viet spesiell oppmerksomhet. En gruppe bestående av ortopedisk kirurg/overlege Dougall Morrison, ortopediingeniør Tom Wickerson, fysioterapeut Jane Greiller og lege/hofteamputert David Foster konkluderte med at det går an å fungere godt med protese etter hofteamputasjon, men at det krever viljestryke og stor innsats fra brukeren. Overlege Morrison og ortopediingeniør Wickerson påpekte at det er krevende å lage en veltilpasset hofte-

protese og at det krever mye tid.

Ortopedisk kirurg/overlege Jeff Lindsay minnet forsamlingen på at man ikke må glemme de psykiske aspektene ved rehabiliteringen og ønsket seg et mer åpent samfunn som omfatter mangfold. Han mente at mange har et for snevert bilde av amputerte. Virkeligheten er at dette er en svært sammensatt gruppe.

Styreleder i LA, Sam Gallop OBE, talte fra egen erfaring og manet helsepersonell til å snakke lettfattelig og unngå fagspråk. Gallop understreket betydningen av å få til en åpen og god dialog mellom ortopediingeniør og bruker. Han minnet om at det krever mye tid å få til god protesetilpasning og at trygdeverket må tillate ingeniøren å sette av nødvendig tid til hver bruker.

Nils-Odd Tønnevoll

LEANGKOLLEN 2001

Norske Ortopediingeniørers Forening (NOIF) avholdt sitt årsmøte på Leangkollen weekenden 26-28. oktober og markerte samtidig sitt 30 årsjubileum!

Oppslutningen blant ortopediingeniørene var som vanlig stor og de fleste leverandørene av ortopeditekniske komponenter var tilstede og viste frem sine nyheter. MOMENTUM var også der, repre-

sentert av styremedlem Helge Borgevad og styreleder Nils-Odd Tønnevoll. Programmet var pakket med fag, foredrag og workshops av ymse slag. Blant de foredragsholdere som trakk stort publikum var Erling Petter Bøckmann, ortopediingeniør og rådgiver i RTV, som blant annet opplyste om forenkling av rutinene ved bestilling av proteser, ortoser osv.. Erling Petter holdt også et fargerikt kåseri hvor han trakk frem noen av høydepunktene

fra NOIFs 30 årige historie. Det var tydelig at enkelte av innslagene vakte både gjenkjennelse og munterhet. Vi sier ikke mer! Under festmiddagen ble det fremført flere morsomme taler og NOIFs leder takket og overrakte blomster til en rekke av NOIFs trofaste bidragsytere.

Nils-Odd Tønnevoll

PROTESENYHETER

BENPROTESER:

Mange protesebrukere opplever volumforandring i hylsen i løpet av dagen med dårligere passform, gnag og sår som resultat. Blant protese-nyhetene denne gang var et vakuumsystem som opprettholder et bestemt undertrykk inni protese-hylser og derved reduserer volumforandringer i løpet av dagen til det minimale. Systemet heter TEC Harmony og markedsføres av TEC Motion. Foreløpig er systemet kun tilgjengelig til leggproteser, men MOMENTUMs redaksjon forstår at det snart vil bli tilgjengelig for låproteser. Mer informasjon

om dette er å finne på www.tecinterface.com

Mangfoldet blant leverandørene ble styrket ved at leverandørfirmaet Ortopro AS gjorde sin første opp-treden på Leangkollen, med blant annet å vise protese-foten Genesis II. Ortopro og foten Genesis II er omtalt andre steder i dette bladet. Ønsker du mer informasjon kan du besøke www.ortopro.no

ARMPROTESER:

Össur Nordic har utviklet en ny silikonhylse for over- og underarmsamputerte. Iceross

UPPER-X er tynn (1 mm) og hele hylsen er armert for å gi optimal passform, komfort og suspensjon. Silikonmaterialet som hylsen er laget av inneholder Aloe Vera, Vaseline og andre ingredienser som tilfører huden fuktighet. Utsiden av hylsen er tøykledd slik at det skal være enkelt å ta den på og av. Mer om dette på www.ossur.com

Nils-Odd Tønnevoll

Egypter hadde stortå av tre

Ved første øyekast liknet den 3000 år gamle egyptiske marmen en hvilken som helst annen marmie. Men så sporet arkeologene opp øynene: Marmens stortå var laget av tre. Kartogundersøkelser avslørte at protesens eier hadde fått tåen amputert, og at det var grodd ny hud over knekkelen. Sitasjen viser at personen har brukt den nye tåen, slik at den er verdens eldste virkelige protese.

“Sakset” fra *Illustrert Vitenskap* nr. 11 -2001

Leserne har ordet

Til MOMENTUM!

PROTESE - ett hjelpemiddel eller en kosmetisk innretning?

Vi er en liten gruppe som er amputert i hoftelodd og får utformet en protese, men er den egentlig brukbar?

Selv måtte jeg etter to tilbakefall med kreftsvulst i høyre lår amputere i hofteloddet i 1983. Etter opptrening fikk jeg tilpasset en protese utformet med en skål spent fast rundt livet med påskrudd protesefot. Allerede ved måltaking fikk jeg høre at det ikke måtte settes for store forhåpninger da der var få i min situasjon som brukte proteser mye. Den var mer en kosmetisk sak. På slett gulv og god vei lærte jeg meg å gå med den. Men skulle jeg opp en bakke eller trapp, måtte jeg i tillegg ha krykker til hjelp. Tilbake i jobb var proteser ubrukelig, så der ble det bare å bruke krykker. (Heldigvis hadde jeg brukt krykker etter operasjon før jeg måtte amputere.)

I begynnelsen hadde jeg store problemer med egen selvfølelse, så skulle jeg ut blant ukjente mennesker, ble proteser tatt på. Men heldigvis så klarer en å bearbeide seg selv. Etter hvert følte jeg friheten på en fot med krykker så mye bedre enn problemet med egen selvfølelse. Belastningen på proteser gav meg også atskillig mer

fantomsmerter. Etter 3 år ble derfor proteser parkert for godt.

For 1 ½ år siden ble jeg kjent med MOMENTUM og var tilstede på en temakveld i november 2000 på Holmenkollen Park Hotell. Det var veldig interessant, og medlemsbladet har også hatt mye godt innhold. Lederne skal ha all honnør. Men vår situasjon kommer naturlig litt på siden, **da vi er en så liten gruppe. Derfor skulle jeg ønske at andre hofteamputerte kunne dele sine erfaringer, enten som gruppe imellom, eller gjennom MOMENTUMnytt.** Selv har jeg hatt mye fantomsmerter og følte det vanskelig med å trene. Men så fikk jeg se en film hvor tre jenter med amputert fot var på Beitostølen og rant slalom på en ski og med krykkeski som staver. En av dem hadde jeg tidligere truffet som pasient på Radiumhospitalet. Denne filmen gav meg en "vitamin-innsprøyting", og resulterte i at jeg fikk et fire ukers opphold på Beitostølen Helsesportsenter i 1987. Det ble mitt livs største utfordring. Tiden gikk fort med trening og sosiale samvær. Det som før virket uoverkommelig ble prøvet og lært. Etter oppholdet kunne jeg både renne slalom, pigge på skikjelke, svømme og ri. Problemet var bare å holde vedlike den gode kondisjonen, som der var opparbeidet, da jeg kom hjem og ikke hadde andre å trene i lag med. Etter to år fikk

jeg et nytt opphold, og da ble jeg oppfordret til å delta på Ridderrennsuka. Det gav et mål å trene mot, og siden har det blitt 11 Ridderrenn og 2 deltakelser i Ski For Light i USA.

Helsevesenet er heller ikke alltid så enkelt å hankses med. Bare en så enkel sak som å få tak i gode krykker tok flere år. Nå har jeg krykker med profilhåndtak og solide rør uten høyderregulering, store dopper og forbedret feste for disse.

Fantomsmerter har vært et eget kapittel. Det siste som er prøvet med godt resultat er læring av selvhypnose ved Smerteklinikken på Haukeland Sykehus. Også det tok lang tid å få klarert gjennom systemet. Så av erfaring vil jeg bare oppfordre til å stå på, og ikke gi opp!

Beste hilsen Olav Stornes

Kjære Olav Stornes

Mange takk for ditt initiativ til en "hoftegjeng" og at du så villig deler dine erfaringer med MOMENTUMs lesere. Dine erfaringer er til inspirasjon, vil jeg tro, for flere av medlemmene. Herved viderefremmes ditt ønske om noen å dele erfaringer med (uthevet i forrige spalte). Tvi, tvi!

*Med vennlig hilsen
Redaktøren*

Fortsetter side 30

Genesis II en naturlig måte å gå på!

Beveger du deg i ulent terreng? Gjør du det så er GENESIS II noe for deg. GENESIS II er en multifunksjonell fot med tilnærmet samme bevegelsesmuligheter som din opprinnelige fot hadde.

Den unike buede foten er energisparende og det resulterer i en fjærlignende reaksjon når tåen forlater underlaget. Frasparket ligner på det din opprinnelige fot hadde. Det som skjer er at den oppsparte energien som skapes når du spaserer blir tilbakeført når foten forlater bakken. Det føles helt naturlig.

Genesis II avanserte multi-axiale ankel gir deg som bruker den en naturlig kontrollert axial rotasjon og defleksjon. Alle disse mulighetene til bevegelse gir en naturlig holdning, gange og mulighet til å drive med alle slags aktiviteter uten å tenke på det ujevne terrenget.

Genesis II blir levert til alle aktivitetsnivå og alle vektklasser.

Tekniske spesifikasjoner

- Høyde 13 cm til pyramidisk topp
- Heihøyder opp til 5,5 cm
- Størrelse 21-26 dame
- Størrelse 21-30 menn
- Leveres i alle aktivitetsnivå
- Brukervekt opp til 115 kg

Støtdemperoversikt

farge	motstand	støtdemper
gul	hard	fremme
grønn	fast	fremme
rød	med. fast	fremme/bak
blå	medium	bak
klar	med. myk	bak
orange	myk	bak
sort	ekstra myk	bak

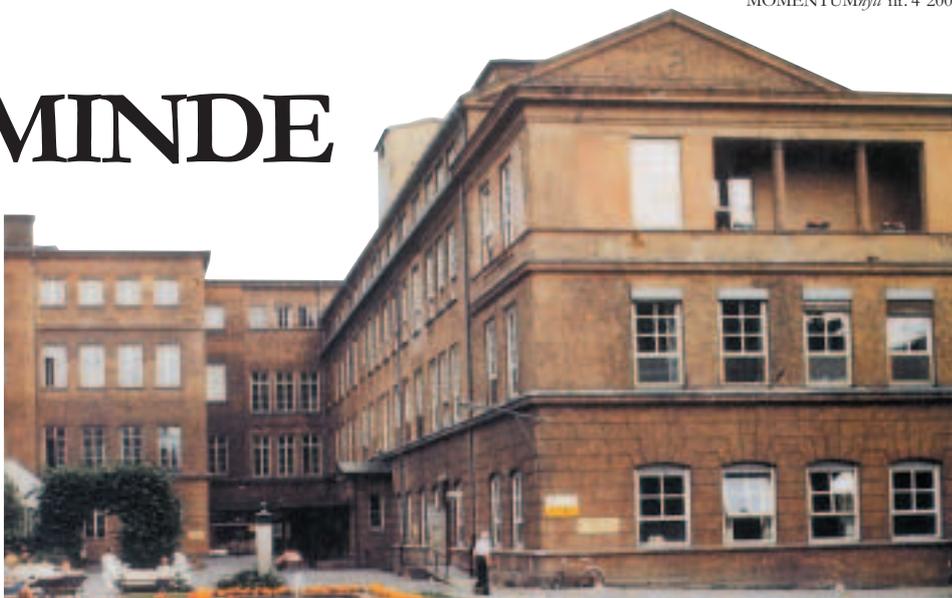

TA KONTAKT FOR Å FÅ TILSENDT GRATIS DEMOVIDEO

EVENTYRET OM SOPHIES MINDE

“Fra yrkesskole til universitetsklinikk”

Det hele startet med søstrene Agnes og Nanna Fleischers ide om en arbeidsskole for vanføre barn. Fra tanke til handling gikk det 10 år!

Agnes Fleischer

Nanna Fleischer

Historikk

Kimen til det som i dag er Statens Senter for Ortopedi var en arbeidsskole for vanføre. Foruten å fungere som et opplæringscenter dannede også skolen grunnlaget for hvordan den organiserte fremstilling av ortopediske hjelpemidler skulle formes.

Ildsjelene bak arbeidsskolen var søstrene Agnes og Nanna Fleischer. Agnes var sterkt handikappet pga. en ryggskade. Med seg på laget til det som skulle utvikle seg til en universitetsklinikk i løpet av snau 50 år hadde hun sin søster Nanna, faren, grosserer I. N. Fleischer og instituttbestyrer J. A. Lippestad og Kong Oscar II! Han var medlem av støtteforeningen til ”Foreningen til understøttelse af trængende vanføre” (stiftet i 1893). En dag i det Herrens år 1896 besøkte han salgsbodene på torget i Kristiania og viste stor interesse for arbeids-

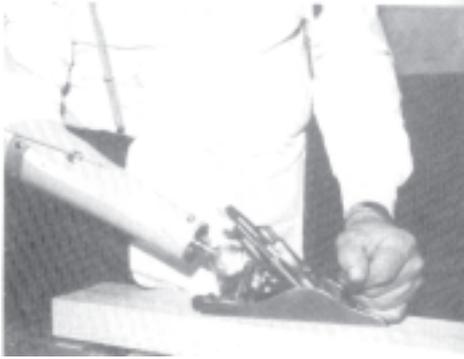
skolens ferdige produkter. Om han kjøpte noen kurver eller børster vites ikke, men pengegaven på kr. 300000, gitt til kongen i anledning hans 25 år som regent i 1897, ble gitt tilbake til Norge og resulterte i stiftelsen Sophies Minde hvis overordnede mål er “å virke for at de som har lidelser i støtte- og bevegelsesapparatet skal bli mest mulig selvhjulpne, eller kan få bedret sin generelle funksjonsevne og trivsel”. Dette overordnede målet søkes oppnådd ved riktig pasientbehandling, best mulig praktisk og teoretisk undervisning til faggrupper, studenter og kjøreskoleelever, grunn- og klinisk forskning for utvikling av ny kunnskap om ortope-

diske lidelser og sist, men ikke minst opplysning og rådgivning.

Avdelingssjef Håkon Jensen sier i 100-ÅRS JUBILEUMSHEFTET - ”Med dette 100-årsjubileet er det i første rekke dagens ortopediske verksteder – De Ortopeditekniske Avdelinger ved SSO – som feirer sin unnfangelse”. Unnfangelsen? Det må være det som skjedde 1. februar 1892 i Kongensgt. 13. Da åpnet arbeidsskolen for vanføre med bare en elev hvis tanker om seg selv og sin samtid var svært lav, mildt sagt. ”Denne, der var yderst forkrøblet, mente det maatte være paa verdens sidste tider, naar saadan en som han kunde lære at arbeide.”

Syv elever fra Arbeidsskolen. Pikene fikk undervisning i søm, veving, kunstveving og strikking. Guttene kunne bli møbelsnekkere, møbeltapetserere, malere, skreddere, kurvmakere og skomakere. Søkningen til Arbeidsskolen minsket i takt med integrering av f.hemmede i vanlige skoler. Arbeidsskolen ble nedlagt i 1970.

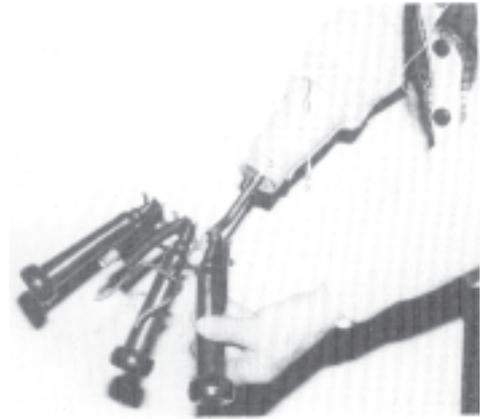

Første aktive protese

Proteser fra skolens første tid

Spesiallaget arbeidskrok til melking

I løpet av det første året kom det til 19 nye elever for å lære børstebinding, enkel treskjæring, søm, hekling og kurvfletting. De ferdigproduserte børstene ble solgt på torget i Kristiania.

Før skolens kvinnelige elever endelig kunne flytte fra Skådalen og inn i de ferdige lokalene i Trondheimsveien 132 i 1927 hadde de hatt tilholdsplass mange steder rundt omkring i Kristiania. En periode holdt skolen til i Observatoriegte. 11 hvor to rom ble brukt som poliklinikk etter innflytting på Skådalen i 1902. Grønland Asyl i Nordbygaten 1 ble brukt for undersøkelser, mindre operasjoner og massasjesal. Det

største rommet ble brukt til skolestue. De mannlige elevene kom først da andre byggetrinn ble avsluttet i 1932.

Da nybygget ble overlevert styret for Sophies Minde av overlege Bülow-Hansen i 1933 var det plass til 128 elever på Arbeidsskolen. Nybygget inneholdt også klinikk med plass til 67 senger og poliklinikk, Bandadageriet, Salgs- og utstillingslokale. Skole- og barnehjem for vanføre barn med 24 elever.

Det ble startet tidlig opp med å lage arbeidsprotese til arm-amputererte. Protесene var enkle,

Første aktive protese

Et eksempel på en vellykket behandling av ryggdeformitet (133 grader er redusert til 27 grader). Behandlingen besto i en trestegs operasjon over fire måneder. Operasjonen besto i strekkbehandling, fremre- og bakre utretting og anstiving av ryggen.

men fungerte. Sophies Minde behandlet også vanføre som ikke gikk på yrkesskolen og behovet for ortopediske hjelpemidler av alle slag, dyktige fagfolk og bedre lokaliteter økte. Også den medisinske aktivitet økte gradvis. Fra 1937 ble legestaben utvidet med den polikliniske lege og fra 1946 med en assistentlege. Reservelege Dr. med Eivind Platou underviste medisinske studenter ortopedisk kirurgi og i 1947 ble den første lærestol i ortopedisk kirurgi opprettet ved Sophies Minde Ortopedisk Hospital. Bravo.

Glimt fra dagens ortopediverksted neste side

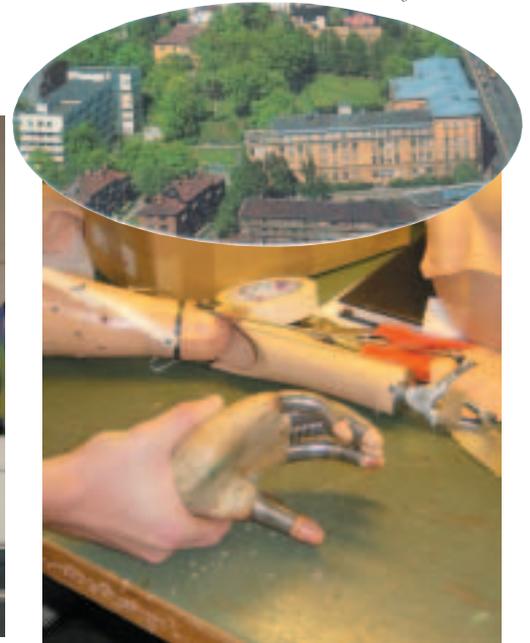
Verkstedet i Trondheimsvn. 132

Ortopeditekniker Morten Lutro

Ingen kommentarer

Morten Lutro får den "pømkete" hånden til å åpne seg. Hånden haar god gripeevne

er en "spennende" arbeidsplass på ca. 450 kvm. hvor ca 40 av 90 ansatte er opptatt med å lage arm- og benproteser, ortoser, korsetter og lær- og skinnarbeide.

Morten holder en Beckerhånd i hånden. Den er av tre, trukket med pergament og nysølv. Hånden kom på midten av det forrige århundret og er fortsatt i bruk. Ved siden av å fungere på egen kraft (imotsetning til fremmed kraft så som batterier) er den er morsom å se på. "Åh! En sånn vil jeg ha", er det brukere som har uttalt. Et ønske som noen ganger blir oppfylt til glede for bruker og "protesemaker".

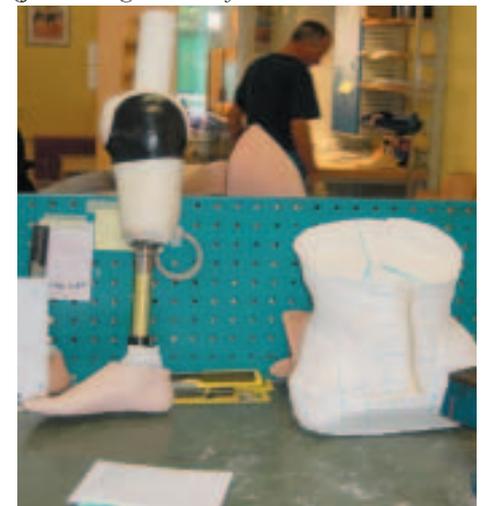
Ortopeditekniker Nanna Gundersen opptatt med å lage forhøyelsesprotese for ben

Ortopediingeniør Gunnbild Aasen opptatt med det som skal bli en komfortabel lærbylse

Om ikke så lenge skal leggprotesen og korsettet gjøre hverdagen enklere for to brukere

**Sophies Minde
Ortopediteknisk Senter
benytter anledningen til
å ønske alle Momentums
lesere en riktig God Jul
og Godt Nytt År.**

På vegne av alle de ansatte
Avd.sjef Håkon Jensen

Statens Senter for Ortopedi

Samarbeid med andre institusjoner

Fra v. fysioterapeut Kristin Telnes, avdelingssykepleier Sidsel Oppedal, seksjonsoverlege Per Lerud, assisterende avdelingsykepleier Vigdis Sæthre, fysioterapeut Solveig Lindfors, avdelingssjef ortopedisk avdeling Sophies Minde Håkon Jensen. Foran er pasienten fra post 11, Aker Sykehus og avdelingsfysioterapeut Martha Klontje.

Alle deltakerne i den tverrfaglige gruppen over er meget fornøyd med å ha fått den dobbeltamputerte pasienten raskt på bena. Men jeg merker meg særlig to av dem. Den ene er avdelingfysioterapeut Martha Klontje. 12. desember 2000 kom pasienten til 11 posten på Aker. 26. januar 2001 gikk han for første gang på to proteser! Ikke rart at Martha Klontje ser så fornøyd og glad på han der han smilende tar seg en "hvil" i rullestolen. Jeg synes også at avdelingssjef Håkon Jensen smiler svært bredt og det med glimt i øyet. Men så kommer da også proteseekspertisen fra ortopedisk avdeling på Sophies Minde.

Fra Ivar Vethe, Linda Findabl og Bård Bjerring Hansen

Trekløveret over er ansatt på Ortopediteknisk verksted, Rikshospitalet som er en filial av Sophies Minde. Verkstedet bistår pasientene med produkter som proteser, korsetter, ortoser, halskrager, spesialsko og fotsenger.

Dette verkstedet har bl.a. landets fremste ekspertise på ortopeditekniske hjelpemidler innen revmatologi. Og halskragene som er utviklet her brukes over hele landet.

Reportasjen om Sophies Minde startet med ordet EVENTYR

- Ortoser og ortopediske skotøy
- Sophies Minde Ortopedisk Hospital og Kronprinsesse Märthas Institutt bedriver kirurgi på et meget høyt nivå.
- Kjøreskole for bevegelsehemmede

Alt nevnt ovenfor har rot i to søstres idé om en Arbeidsskole for vanføre. Deres eventyrlige idé lyktes over all forventning.

Momentum ønsker

*Prinsessen,
våre medlemmer
og resten av
Kongeriket*

*en livsglad jul
og et
inspirerende nytt år*

College Parks senaste innovation...
TruPer™ barnföt

College Park producerar sedan ett tiotal år Trustepfoten. Den senaste innovationen från College Park är TruPer, den första och enda barnfoten som har multi-axlad dynamisk respons, gjord speciellt för barn. Ledorden vid design arbetet var:

-Funktion

-Växt

-Utseende

Funktion, foten ger barnet ett normalt rörelseomfång och tack vare utbytbara gummin kan den individuellt anpassas.

Barn växer, TruPer tar detta i steg. Istället för att byta ut hela foten räcker det att byta fotblad och fotkosmetik.

Utseende, College Park har lagt ner stor möda på att få till en snygg fotkosmetik, med sandaltå, samt rör/fottätning som håller undan den värsta lervällingen.

För ytterligare information kontakta Matts Larsson på erimed.

erimed

Tel 08- 449 56 50, Fax 08- 646 47 67
info@erimed.se

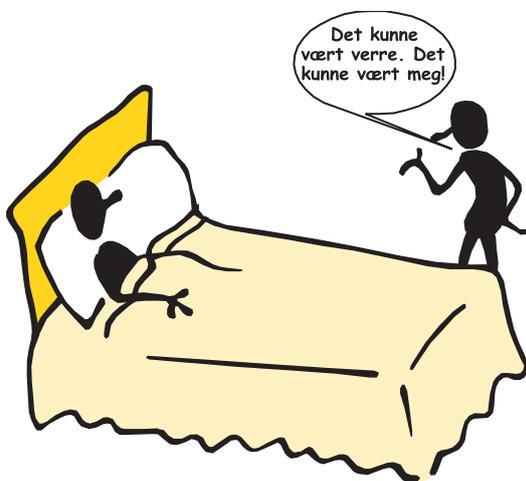

*Vi ønsker
alle en
trivelig jul
og et riktig
godt nytt år*

NOISBI (EKSTRA)
ORTOPEDI AS
-spesialister på armpoteser

Besøksadresse Vikaveien 17,
Postboks 10 2312 Ottestad
Telefon 62 57 44 44, Fax 62 57 44 45,
E-mail nto@ortonor.no
www.ortonor.no

Porto

MOMENTUM
Grinistubben 6
1343 Eiksmarka

Leserne har ordet

Fortsettelse fra side 22

Innkommen E-post i forbindelse med utstillingen "Livsglede"

God morgen,

Gratulerer med den nye brosjyren om likemannsarbeid !

Den lå på kontorpulten min nå i morges, og den var en kjempesfin og inspirerende begynnelse på dagen !

Hilsen Randi Paulsen

Hej!

Jag ville bara gratulera till ett fantastiskt event som jag verkligen hade velat vara med om! Jag fick den lilla boken här i dagarna och det är verkligen ett inspirerande

verk. Det är fantastiskt roligt att vi har eldsjälur som dig som sprider information, oppmuntran och inspiration till människor, vare sig vi är amputerade eller inte.

Lycka till med ett fortsatt gott arbete!

Hälsningar

*Lilian Krzykawska
Centri AB*

Til Momentum

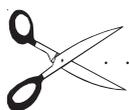
Jeg har sett et flott oppslag i Dagsavisen. Gratulerer!

*Liv Arum,
FFO*

Hei

Gratulerer med nok eit spennende nr. av "MOMENTUM" og spesielt det flotte portrett av Helge. Ein framifrå profil. Kraftig kost. Såg nettopp på fjernsynet, og du for ein overraskelse. Midt i "Norge idag" kom utstillinga "Livsglede" på det nye Rikshospitalet med sjølvste TOR D. i front.(takk for kortet) Glimrande utført av dokke. Mange takk skal de ha. Berre ei lita hausthelsing frå Flekkefjord

Bøye

Vennligst fyll inn og klipp ut denne slippen og legg den i posten til: MOMENTUM, Grinistubben 6, 1359 Eiksmarka, eller send oss en e-post til abaastad@online.no, eller send den per fax 22 44 33 19.

Vennligst kryss av det som passer.

Ja, jeg/vi ønsker å bli medlem i MOMENTUM

Navn:

Adresse:

Postnr. og poststed:

Tlf.: Mobil: Fax:

Fødselsår:

Dato og signatur:

Medlemstype (vennligst sett kryss):

Hovedmedlemskap (for arm- og benprotesebukere), 200 _____
Støttemedlemskap (for venner, pårørende og fagpersonell), kr. 100 _____
Bedriftsmedlemskap (for verksteder og leverandører), kr. 400 _____

ENGLISH SUMMARY

Research days in Oslo, 21-22 September. Minister for Education, Trond Giske, declared that the Government has set up a considerable international research prize in mathematics in memory of Norway's great mathematician Nils Henrik Abel to encourage international research efforts. The Norwegian School of Prosthetics took part in the research days, displaying the latest developments in myo-electric arms.

Fitness course. 9 November in Oslo, international athletes Dennis Oehler and Todd Schaffhauser gave instruction in how to achieve improved gait and be able to run. They taught training techniques involving stretching, strength and motion, and underlined the importance of close cooperation between physiotherapist, prosthetist and limb user in order to achieve outstanding rehabilitation results.

Sophies Minde in Oslo, today a renowned clinic for Prosthetics and Orthotics, started in 1897 as a charity to aid people with limb and motion deficiencies to be self supportive and function best possible. Sophies Minde now employ around 90 prosthetists, technicians and support staff and offer a complete upper and lower extremity artificial limb service in addition to all kinds of orthoses, corsets, special shoes, insoles etc. All this from a very modest start over 100 years ago.

Under **"Readers view"** Through-Hip amputee Olav Stornes shared some of his personal experiences from his way to recovery and

invited other through-hip amputees to share their experiences.

5 year's anniversary.

MOMENTUM has now reached the historic age of five. A lot of positive waves have been spread during that time through various meetings, seminars, projects and good relationships have been established with many users, their families and friends and health care professionals. We believe many have been inspired by our joyful initiatives.

"MOMENTUM's little yellow".

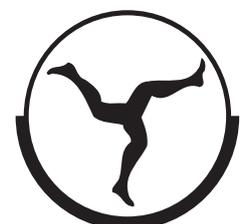
Thanks to the dedicated effort of a professional design agency team we now have a joyful and fun brochure inspiring amputees and their supporters to put a smile on their face.

Spidsbergseter 2001. The anniversary itself was celebrated in style with a weekend in the Norwegian Ringebu mountains, 1000 above sea level. The anniversary dinner was filled with brilliant speeches and funny remarks with dancing into the early hours of the morning. In true MOMENTUM fashion the weekend combined this with a seminar encouraging amputees who have put it all behind them to support fresh amputees. Ortopro AS sponsored the weekend and put on a great display of components including the versatile Genesis II foot.

Royal Blessing. The definitive highlight in MOMENTUM's five year history took place 4 October 2001. On that day HRH Princess Märtha Louise opened our "Joy of

Life exhibition" of breathtaking photographs at Rikshospitalet in Oslo together with Minister for Health Tore Tønne, Director General for Rikshospitalet Åge Danielsen, and Grand Master for the Norwegian Freemasons Magne Nygaard and several hundred guests. Six year old Anja Sâkvitne gave the Princess fresh flowers upon her arrival and the two beautiful ladies got on really well together. Our own Nils-Odd Tønnevold chaired the proceedings. In her speech, the Princess Royal thanked MOMENTUM for its most worthwhile initiative and hoped it would inspire many people, be they amputees, carers, supporters or other people who don't suffer from anything. The Princess presented a most heartfelt award to Nils-Odd Tønnevold on behalf of the United Kingdom Limbless Association and congratulated him with his efforts. It was altogether an incredibly positive experience, widely reported on National TV and daily press.

We wish you **Merry Christmas and a Happy New Year.**

Life without limitations

1 MYK OG BESKYTTENDE

Iceross Dermo er laget av det unike silikonmaterialet DermoGel™. Iceross Dermo inneholder Aloe Vera og andre ingredienser som gjør at hylsen føles bløt mot huden og bevarer hudens naturlige fuktighet. Slik unngås uttørring av huden og huden holder seg i fin form og er myk og god.

2 SLITESTERK

Med det nye, svært slitesterke Supplex®-materialet setter Iceross Dermo en ny standard for slitestyrke.

3 OPTIMAL SUSPENSJON

Innebygget endeforsterkning gir optimal suspensjon.

I min jobb må jeg kunne konsentrere meg om det jeg gjør hele dagen uten å føle ubehag. Iceross Dermo-hylsen min gjør dette mulig. Selv en lang dags arbeid er huden under hylsen myk og god, den er hverken uttørret eller irritert og jeg har ingen ubehag.

Maria S. 34

Iceross®
D E R M O

Aktiv Hudpleie

med

Aloe Vera

